

مۆدیلی کوردی بۆ دیموکراسی

به پیز باساکى

" تۆ بۆت ههیه رهخه بگریت کەس نالییت نا ... ئەوه مافی خۆته، منیش مافی خۆمه له زیندان توندبکەم "

عادل ئیمام لەسەر زاری سەرۆکەوه له فیلمی (المنسى) دا چونکه دیموکراسی پیناسهیهکی دیاریکراوی نیه، له بواری پراکتیکدا چەندین ستایلی جیاوازی بهرهمهیناوه له سەرووی هەموشیانەوه له م سەردەمەدا باس له ستایلی ئەمریکی دەکرێ، وەنەبێ میلیهتانی دیش دیدو تیگەیشتنی خۆیان نەبیت بۆ ئەم چەمکە، ئەمەش وایکردوه چەندین مۆدیلی دیموکراسی له م جیهاندا پیاوه بکری. ئەگەرچی میلیهتی کورد ماوهیهکی کەمه بواریکی بۆ پهخساوه که له سایهیدا بتوانی دیدی خۆی هەبیت لەسەر ئەم چەمکە بەلام ئەوهی جێی سەرجه که زۆرینهی پارتهکانی باشوری کوردستان برهوایهکی له بن نهاتویان به دیموکراسی ههیه ئەمەش وایکردوه مۆدیلی کوردی له دیموکراسیدا دروست ببیت.

به برهواي من سەرانی هەردوو پارته سیاسیه گەرکە کوردستان پەوتی ئەم کۆمه‌لگایهی ئەمپۆی ئیمه دیاری ئەکەن، چونکه وهك چۆن بریاره سیاسیه گریگەکان له دەسه‌لاتی ئەواندایه و تەنها ئەوان بریاری شەپکردن و ناشتی له‌لایهك و له لایهکی دی په‌یوه‌ندی لایه‌نه‌کان ولاته ئیقلیمیه‌کان و ولاتانی پۆژئاوا دیاری ئەکەن، ئاوه‌اش پەوتی فیکری و پۆشنیری به‌و شیوازه ئەپوات که ئەوان پیش وخت بریاریان له‌سەر داوه، ئەمەش تاراده‌یه‌کی زۆر تەفسیری ئەو باره ئەکات که ئەوان بۆچی هینده له ههولێ به په‌راویزکردنی ئەو بیرو هزرو قه‌له‌مانه‌دان که له دەر‌وه‌ی سنوری حیزیدا کار ئەکەن. ئیدی لێ‌روه هه‌مو په‌خه‌یه‌ک که له پۆشنیریکی ئازاد یان پۆژنامه‌یه‌کی ئازاد یان هەر که‌نالیکی ئیعلامی ئازاد (ئەگەرچی قسه‌م له سەر خودی ئەو ئازادیانه‌ش هه‌یه) دەر‌ده‌چیت مایه‌ی نیگه‌رانیه‌کی گه‌وره‌یه، هه‌یچ پیم سەیر نیه که ده‌بینم سەرۆکی حیزبێک به روه‌یه‌کی خۆشه‌وه پیشوازی پوناکبیریکی ئەکات و ده‌ستخۆشی لێ‌ته‌کات و له هه‌مان کاتدا به پۆژنامه‌ی حیزب پاده‌گه‌یه‌نیت (هه‌چی بۆ دامه‌به‌زینن) چونکه ده‌ستخۆشیه‌که‌ی ئەو بۆ ئەو په‌خانه‌یه که خودی خۆی ناگریته‌وه ده‌نا زۆر مه‌به‌ستی نیه گەر حیزبه‌که‌شی یان که‌سانێ له حیزبه‌که‌شی بگریته‌وه !!

ئەگەر له‌م روانگه‌یه‌وه سەیری ئەو که‌سانه بکه‌ین که له گرینگیدا له دواي سەرۆک و سکرته‌یر دین له ناو حیزیدا ده‌بینین هه‌مان هیستریایان هه‌یه به‌رامبه‌ر په‌خه‌، له راستیدا من چاوه‌پروانی ئەوه‌ش ناکه‌م بۆ میلیه‌تیکی هه‌میشه ژیر ده‌ستی وه‌کو ئیمه‌ش زۆر به ئاسانی قبولی جیاوازیه‌کان بکه‌ین، چ جایی قبولی په‌خه‌ و تۆمه‌تیش - که له زۆر شوینی دنیا دا ده‌بینین چۆن به‌پرسی گه‌وره‌ی حکومه‌ت بانگ ده‌کریته دادگا و تۆمه‌تبار ده‌کرێ به چەندین تاوان که مه‌رج نیه هه‌موی راست بن ! - به راستی من چاوه‌پروانی ئەوه نیم و ئەوه‌نده‌ش گه‌ش بین نیم پیم واییت که له‌داهاتویه‌کی نزیکیدا گۆپانکاری جه‌وه‌ری له هزری سیاسی کوردیدا پوه‌ئەدات بەلام ئەوه‌ی مه‌به‌ستی ئەم نوسینه‌مه ئەوه‌یه که دواي پتر له ده‌سال له حوکمکردنی کورد له‌م به‌شە کوردستاندا ده‌بیت ئیتر ئیمه‌ش بگۆرپین خۆ ناکرێ هەر قه‌وانی که‌م ئەزمونی وساویه‌تی حکومه‌ته‌که‌مان لێ‌ده‌ینه‌وه، یان بۆ دەر‌بازبون خۆمان به‌راورد بکه‌ین له‌گه‌ڵ پڕیته‌ دیکتاتۆریه‌کاندا.

له‌م سۆنگه‌یه‌وه من لای خۆمه‌وه بریار داوه هه‌رچ دیارده‌یه‌ک به ناشرین ببینم و هه‌ستبکه‌م پۆلی هه‌یه له له‌که‌دارکردنی میلیه‌ته‌که‌مدا - ئەوه‌نده‌ی بۆم بگریت - بیخه‌مه روو، گەرچی ده‌شزانم ئاوه‌هاه‌ه‌لۆیستیک به‌ گۆل پیشوازی ناکریت. لێ‌رده‌دا چه‌زنه‌که‌م به نمونه هه‌لۆیستی کادرو سەرکرده‌یه‌کی ینک بخه‌مه روو به‌رامبه‌ر تۆمه‌تی که‌سیک که له‌پریگه‌ی پۆژنامه‌یه‌کی (ئازاده‌وه) خسته‌ویه‌ته پالی و ئەمەش تەنها مشتیکه له خه‌روار.

هه یاسی شیخ عومەر ناویک له ژماره ٢٧ ی پوژنامە ی (هه وال) دا گازندە یه کی له حاکم قادر حەمه جان - سەرۆکی شارەوانی سلیمانی و ئەندامی س.ینک - کردوه که گوايه دەسەلاتی خۆی بە کارهێناوه له بەخشینی زهویه کی شارەوانی ژیر به ژیر بۆ که سێکی نزیکي خۆی، نامەوی بچمه ناو مەسەله ی پاستی و دروستی ئەو هه والە و بگره بۆ ئەوهی میشکی خۆم ئیسراحت پی بکەم وامدانەوه _ به گریمانه _ که تۆمەتیکی هەلبەستراوه، لێره دا مافی داکوکی ئەدەم به و سەرکرده به پێزه، به لام دەپرسم ئایا دەشیت چیکلدانە ی سەرکرده یه که ئەوه ندە بچوک بیته که سل نه کاته وه له تۆمەتبارکردنی ئەو هاوالاتیه وخیرا به به کریگیرو و جاشی بداته قەلەم و وهلامی هه پەشه ئامیز بۆ خۆی و ئەو پوژنامە یه ش بنیری که گازندە کی بڵاو کردۆتەوه. من وای به باش ئەزانم چەند بپگه یه کی هه لێژاردە له وهلامه کی حاکم وه ک خۆی بخمه بهر چاوتان..

دوو کۆ شەکرێ شکاو بۆ (هه یاسی شیخ عومەری) به کریگیرو. (ناونیشانی وه لامه کیه !!) ... له لاپه ره ٣ ی ژماره ٢٧ ی پوژنامە ی هه وال دا به کریگیرویک له ژیر ناوی هه یاسی شیخ عومەردا شەکرێکی شکاندوه

دەبیت پوژنامە ی هه وال و ئەو خاوهن قەلەمه نوک شکاوانە ی دورن له ئەخلاق و عورفی پوژنامە نویسه وه بابەتی کال و کرچ و بی به لگه ی له و جۆره بڵاو ده که نه وه باش بزانی که ئیمه له سەنگه ری خەبات و پێشمه رگایه تی میلله ته وه هاتوین و به پیچه وانە شه وه (هه یاس) و دەستە و تاقمه که ی هه میشه له سەنگه ری خیانه ت و جاسوسی و جاشایه تیدا، بیگومان هه ر ئەو هه یاس و دەستە و تاقمه ی بون له سه رده می پیش پاپه ریندا که سوکاری (منی) پێشمه رگه و ده یان پێشمه رگه و پۆله ی تیکۆشەری ئەم گه له یان راپیچی زیندانه تاریکه کانی دوژمنانی گه له که مان کرد.

ئەوه ی هه یاسی هه رزه وه کیل له بوختاننامە که یدا بڵاو یکردۆتەوه هه مو ئەوانه ده چنه سەنگه ری سیخوپی و دژایه تیکردنی پێشکه وتن و کۆسپ و ته گه ره نانه وه له به رده م کاره کاند...

به داخه وه ئەوانه ی بوختاننامە ی وا دهنوسن و ئەوانه شی بڵاوی ده که نه وه به ناوی نازادی نوسین و پوژنامە نویسه وه ده بی بزانی که پاسته وخۆ به م کارانه یان دژایه تی یاسا و مافی مروۆ و نازادییه کانی خه لگی ترو به رپرسان ده که ن و به نارپه وا سەنگه ر له کارو خزمه ته کانمان ده گرن.

ئەمه به شیکه له وه لامه هه پەشه ئامیزه که ی به پیز ئەنجومەنی شارەوانی، که به ئاشکرا تۆمه تی جاسوسی و جاش و خۆفرۆشی و به کریگیرو ی و به گرتدانی که سوکاری پێشمه رگه و دژایه تیکردنی پێشکه وتن و کۆسپ و ته گه ره نانه وه له به رده م کاره کاند ده داته پال ئەم که سه و دژایه تیکردنی یاسا و مافی مروۆ و نازادییه کانی خه لگی ترو به رپرسانی هه داته پال - ئەوانه ی بڵاوی ده که نه وه -

هه رچ که س له کوردستان بژی باش ده زانیته که نه ک ئەم هه مو تۆمه ته به لکو نیوه ی به سه بۆ داخستنی پوژنامە که و قورگرتنه وه بۆ ئەو که سه ش که یه کێک له م تۆمه تانه ی به سه ردا ساغده بیته وه، که به بپوای من سه لماندنی له لایه ن به رپرسیکی گه وه ی حیزی ده سه لاتداره وه لێ ئاسانتر نیه.

پاشان ئەگه ر هه رکه سیک ته نها له بهر په خنه یه ک ئابه و شیوه یه بخریته قه فه سی تۆمه تباریه وه و هه پەشه ی لیبکریته، کێ ده ویتریت په خنه بگریته؟، بۆ ده بیته په خنه ی خه لک نابه جی و دژایه تیکردنی حکومه ت بیته، ئایا کاتی ئەوه نه هاتوه که زه مه نی دیکتاتوریه ت تا هه تایه به نه فرته بکه ین، یان په نگه ئەمه ستایلی کوردی بیته له پیاده کردنی دیموکراسی.

له ژماره ٢٨٤٧ ی پوژنامە ی کوردستانی نویدا و سه باره ت به هه مان کیشه حاکم قادر بابەتیکی نویسه و تیایدا ئاماژه به وه ئەکات که کاک کۆسره ت ره سول (سه رۆکی پیشوی حکومه تی هه ریم) له کۆبونه وه ی ئەنجومەنی شارەوانی دا بۆ داکوکیکردن

لهو تۆمهتانهی خراوته پال سه رۆکی شارهوانی پاش دهستخۆشی له کارو خزمهتگوزاریهکانیان وتویهتی : " دیموکراسی تاکه دروشم وتیزی مۆدیرنه که ئەوهندهی بهها زۆروزهوهندهکهی دوژمنی هیه "، دیاره مهبهستی کاک کۆسرهت له دوژمنانی دیموکراسی ئەو خه لکه بی ئەمهکهیه که پهخه ئاپاسته ی حکومهت و حیزب و سه رکردهکانی ئەکات دنا ئەو هه پشه و گورپه شانهی راسته وخۆ و ناراسته وخۆ له پهخه گران دهکریت له لایه ن دهسه لاته وهنهک به لادان له دیموکراسیهت به لکه به به شیک له پیاده کردنی مۆدیلی کوردی بۆ دیموکراسی ئەژمارئه کات.

بۆیه من داوا ی لیبوردن له کاک کۆسرهت دهکه م و ئەلیم ئەوه دوژمنانی دیموکراسی نین که به و زۆرو زه وهندیه له ناومانان به لکو دوژمنانی (مۆدیلی کوردین) له دیموکراسیهت.